

In memoriam

Проф. др Љубомир Зуковић
(19. октобар 1937 – 5. март 2019)

In memoriam

Јеленка Пандуревић

Академик Љубомир Зуковић преминуо је 19. октобра 2019. године у Новом Саду. Био је угледни универзитетски професор, научни и јавни радник.

Рођен је у Глибаћима, у Црној Гори, 5. марта 1937. године. Студирао је у Београду на Одсеку за историју југословенске и светске књижевности Филозофског факултета, гдје је дипломирао 1961. године, и завршио постдипломске студије одбранивши 1963. године магистарски рад под насловом *Вуков певач старац Милија*. Школску 1967/1968. годину провео је на Слободном универзитету у Западном Берлину и на Балканолошком институту. Докторску дисертацију *Вукови певачи из Црне Горе* одбранио је на Филолошком факултету Универзитета у Београду 1971. године.

Радни вијек започео је у Никшићу, као професор Савремене књижевности и Теорије књижевности на Педагошкој академији, да би академску каријеру наставио на Филозофском факултету у Сарајеву, као асистент за Народну књижевност, гдје је предавао до 1991. године, прошаваши сва универзитетска звања. Предавао је Историју југословенске књижевности и Историју српске књижевности и на универзитетима у иностранству (Манхајм, Хајделберг, Инсбрук, Ерпандген, Дармштат, Кијев). Народну књижевност предавао је и на

Универзитету Бањој Луци (1994), као и на Универзитету у Српском (Источном) Сарајеву, гдје је радио до пензионисања. За дописног члана Академије наука и умјетности Републике Српске изабран је 1997, а за редовног 2004. године. Током два мандата, од 2004. године, био је потпредседник Академије наука и умјетности Републике Српске. На пољу стручне дјелатности исказао се као председник Међународног славистичког центра и Друштва наставника српскохрватског језика и књижевности СР БиХ. Његов јавни рад на пољу друштвених дјелатности и дипломатије започиње након првих вишестраначких избора, када је именован за замјеника министра за образовање, науку, културу и физичку културу у Влади СР БиХ. На тој дужности био је све до избијања одбрамбено-отаџбинског рата (1992–1995). Од почетка рата па до краја 1995. године обављао је дужност министра за образовање, науку, културу и спорт у првој Влади Републике Српске, а након тога је биран и за министра без портфеља. Од 1998. до 2001. године био је амбасадор БиХ у Атини. Као министар, амбасадор и члан Сената Републике Српске учинио је много за оснивање факултета и институција културе, као и за успостављање и јачање међународне сарадње на пољу науке, културе и образовања.

Његов рад на пољу књижевности и публицистике је богат и разноврстан. Још као гимназијалац почео је да објављује пјесме и приповијетке, у *Полету*, *Животу*, *Одјеку*, *Лицима*, *Просвјетном раду* и др. Зрело књижевно стварање обиљежиле су три књиге приповједне прозе: *Семе распре проклијало* (2010), *Неспокојни покојник и друге приче* (2012) и *Расходовање* (2017). Ангажман у политици и дипломатији освједочен је и забиљежен у књигама: *Српска је рођена* (1996), *У духовном завичају* (2006) и *Убеђења и убеђивања. Отаџбинске и књижевне теме* (2014).

Народна књижевност је била најзначајнија тема његовог научног рада, а резултати дугогодишњих истраживања објављени су у књигама: *О нашем усменом пјесништву* (1985), *Народни еп о Марку Краљевићу* (1985), *Историјски краљ Марко и епски Краљевић Марко* (1995), *Караџићев сарадник поп Вук Поповић* (1987), *Вукови певачи из Црне Горе* (1988), *Српска и хрватска народна епика* (1991), *Вукови пјевачи из Босне и Херцеговине* (2017). Прожимања усмене и писане књижевности проучавао је у дјелима Стефана Митрова Љубише, Марка Миљанова, Петра Кочића, Иве Андрића (*Стазама усмености*, 1988); те Михајла Лалића и Меше Селимовића (*У народном духу*, 1989; *Путовође и путокази*, 1996).

Нарочито је значајан низ критички приређених хрестоматија и антологија народне књижевности, од којих ћемо споменути само неке: *Босанскохерцеговачка књижевна хрестоматија, књ. 2 (Народна*

књижевност), са Хатицом Крњевић и Ђенаном Бутуровић (1972), *Народна проза (приче, бајке, басне, питалице, загонетке, пословице)* (1973), *Народне пјесме из НОР-а* (1980), *Не вежу се соколови: народне пјесме из НОР-а* (1983), *Народне приповијетке* (1982), *Приповиједање и умовање народно: избор из усмене књижевности народа и народности СФРЈ I и II* (1987), *Шаливе народне приче* (1988), *Народне пјесме: избор из усмене књижевности народа и народности СФРЈ* (1989), *Српске народне песме* (1998), *Српске народне песме о Првом српском устанку* (2004), *Еп гуслара о Великом рату* (2014), *Умовање и приповедање народно* (1997), *И на небу и на земљи* (2008).

Учествовао је на бројним научним и стручним скуповима, у земљи и иностранству, те објавио низ радова у научним и стручним часописима (*Књижевност и језик*, *Стварање*, *Путеви*, *Израз*, *Луча*, *Мостови*, *Живот*, *Просвјетни рад*, *Летопис Матице српске*, *Зборник МСЦ*, *Одјек*, *Српска вила*, *Нова Зора*, *Радови Филозофског факултета Универзитета у Источној Сарајеву*, *Србистика*, *Траг*). Био је на челу тима за израду *Енциклопедије Републике Српске*, сарађивао са Црногорском академијом наука и умјетности и био члан Одбора за народну књижевност Српске академије наука и уметности. Међународна академија хуманистичких и природних наука „Кнежева Шчербатових“ изабрала га је за свог редовног члана.

Љубомир Зуковић остао је запамћен као научник, политичар и дипломата, импресиван говорник и предавач, и уважени члан жирија на бројним гусларским такмичењима. А потписнику ових редова остала је и усмена на први „прави“ разговор о народној књижевности, и на прву оцјену у индексу.

проф. др Јеленка Пандуревић

Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци

Е-пошта: jelenka.pandurevic@flf.unibl.org

Примљено: 6. 7. 2020.

Прихваћено: 15. 7. 2020.